Ο Ακάθιστος Ύμνος εις την Κωνσταντινούπολιν (Υπό Ακακαίου του Σαββαΐτου)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 12 Απριλίου, 2011

«Ὑπῆρχεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν κάποιο ἀνδρῶον μοναστήριον λεγόμενον τοῦ Ἀβάσσου(*). Ἡ ὀνομασία του αὐτὴ ἴσως νὰ προέρχεται ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ κτίτορος, ὅμως ἦταν ἀφιερωμένον εἰς τὴν Ὑπερένδοξον Δέσποιναν ἡμῶν, τὴν Θεοτόκον, ἡ ὁποία ἐκεῖ ὀνομάζεται «Ἀβασσιώτισσα» καὶ ἐπιτελεῖ πάμπολλα θαύματα. Συνήθιζαν λοιπὸν ὅλοι οἱ καλλίφωνοι ψάλται νὰ μεταβαίνουν ἐκεῖ, διὰ τὴν ἀγρυπνίαν τοῦ «Ἀκαθίστου», ὡς λέγεται. Προκαλοῦσαν ὅμως θόρυβον καὶ μεγάλην ἀναταραχὴν εἰς τὸ μοναστήριον. Οἱ μοναχοὶ θέλοντες, κατὰ τὴν τάξιν, νὰ διαφυλάξουν τὴν κατάνυξιν τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς, ἀγανακτοῦσαν. Τὸ ἔθος ὅμως ἦτο παλαιόν, καὶ οἱ μοναχοὶ δὲν εἶχαν τί νὰ κάμουν.

Κάποτε λοιπὸν ἔγινε ἡγούμενος ἕνας πολὺ εὐλαβὴς καὶ ἐνάρετος ἱερεύς, πλὴν ἄμουσος. Αὐτὸς εἶπε πρὸς τοὺς μοναχοὺς τοῦ μοναστηρίου του: «Παιδιά μου, θέλω νὰ γνωρίζετε ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψω τὴν κατ’ ἔθος προσέλευσιν ἐδῶ τῶν καλλιφώνων». Τότε, οἱ μοναχοὶ θυμωμένοι τοῦ ἀπήντησαν: «Ἂν κάμῃς ἔτσι, ποιός θὰ ψάλῃ τοὺς οἴκους;» Καὶ ὑποκρινόμενοι τὰ ἄφωνα ὄντα, τοῦ εἶπαν: «Ψάλε τους ἐσύ!». Ὁ ἡγούμενος μὲ ἁπλότητα τοὺς εἶπεν: «Ἐγώ, τέκνα μου, σὺν Θεῷ! Ἐγὼ θὰ προσφέρω εἰς τὸν Θεὸν ὁλόκληρον τὸ σέβας τῆς ἑορτῆς». Ὅταν λοιπὸν ἔφθασεν ἡ ἡμέρα, καὶ ἦλθεν ἡ νύκτα, εἶπεν ὁ ἡγούμενος πρὸς τὸν θυρωρὸν τοῦ μοναστηρίου: «Κλεῖσον μὲ ἀσφάλειαν τὴν πύλην, καὶ οὐδενὸς νὰ ἐπιτρέψῃς τὴν εἴσοδον, ἄλλως θὰ ἔχῃς ἐπιτίμιον». Ὁ θυρωρὸς ἀμέσως ἐπῆγε καὶ ἀσφάλισε τὴν πύλην, συμφώνως πρὸς τὴν ἐντολήν. Ἦλθαν τότε οἱ καλλίφωνοι ἐμπρὸς εἰς τὸν πυλῶνα καί, ἐπειδὴ ηὗραν τὴν εἴσοδον κλειστήν, σκανδαλισθέντες ἔφυγαν, λέγοντες πολλὲς ἀπειλὲς κατὰ τῶν μοναχῶν. Ἀλλὰ καὶ κάποιοι μοναχοί, ἀπὸ ἐκείνους ὁπού συνανεστρέφοντο μὲ τοὺς καλλιφώνους, χάριν τῶν ὁποίων, λύοντες τὸν κανόνα τῆς νηστείας, ἔπιναν καὶ ἔτρωγαν μετ’ αὐτῶν, ἔλεγαν κρυφίως μεταξύ των, μὲ βαρεῖαν διάθεσιν κατὰ τοῦ ἡγούμενου: «Νὰ ἰδοῦμε, τί θὰ κάμῃ αὐτὸς ὁ ἄφωνος ἰχθύς!».

Ὅταν, τέλος πάντων, ἔφθασεν ἡ ὥρα, κτυπήσαντες τὸ σήμαντρον συνήχθησαν ὅλοι οἱ μοναχοί, περὶ τοὺς ἑβδομήκοντα, εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Καὶ ὅλοι παρατηροῦσαν διὰ νὰ ἰδοῦν, τί θὰ κάμῃ ὁ ἡγούμενος, ἐνῷ ὅσοι ἤξευραν νὰ ψάλουν, παρήκουσαν τὴν ἐντολήν του γινόμενοι ἀφωνότεροι τῶν ἰχθύων. Ὅταν λοιπὸν ἦλθεν ἡ στιγμὴ ὁπού, κατὰ τὴν τάξιν, ἔπρεπε νὰ ἀρχίσουν οἱ οἶκοι τῶν «Χαιρετισμῶν», ὁ ἡγούμενος ἐφώναξε τὸν ἐκκλησιάρχην καὶ τοῦ εἶπεν: «Νὰ μοῦ φέρῃς ἐδῶ τὸ ἐπιτραχήλιον καὶ τὸν φελώ-

νην». Ἐκεῖνος τοῦ τὰ ἔφερε, καὶ τότε αὐτός, πλησιάσας εἰς τὴν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, ἔκαμε τρεῖς μετανοίας, ὡς εἴθισται εἰς τοὺς μοναχούς, ἀπεκάλυψε τὴν κεφαλήν του, ἐνεδύθη τὰ ἱερατικὰ ἄμφια, καὶ ἐστάθη ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνος τῆς Θεοτόκου. Δὲν ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Μητέρα τοῦ Κυρίου νὰ τοῦ δώσῃ καλλιφωνίαν, ἂν καὶ αὐτὴ τοῦ ἔδωσεν. Ἐγνώριζεν ὁ γέρων ὅτι εἶναι ἐπικίνδυνον εἰς τοὺς μοναχοὺς νὰ ἐπιδίδωνται εἰς αὐτά.

Ἀσφαλῶς, καὶ ὁ μακάριος Ρωμανὸς ἀπὸ τὴν Παναγίαν ἔλαβε τὸ χάρισμα καὶ ὠνομάσθη Μελῳδός, αὐτὸς ὁποὺ προηγουμένως ἦτο τελείως ἄφωνος, παρ’ ὅτι ἦτο κληρικὸς τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, καταγόμενος ἀπὸ εὐγενεῖς γονεῖς καὶ κοσμημένος μὲ ὅλες τὶς ἀρετές, ὅπως τὴν παρθενίαν, τὴν σωφροσύνην τῶν αἰσθήσεων, τὴν πραότητα καὶ τὴν ἐλεημοσύνην. Τὸ μοναδικόν του μειονέκτημα ἦτο ἡ παραφωνία, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ τὸν περιγελοῦσαν οἱ συνάδελφοί του κληρικοί. Τί ἄραγε θὰ ἠμποροῦσε νὰ κάμῃ αὐτὸς διὰ τοῦτο τὸ μειονέκτημά του; Καταφεύγει λοιπὸν εἰς τὴν σκέπην καὶ τὴν βοήθειαν τῆς Γοργοεπηκόου Πανάγνου Μητρὸς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, εἰς αὐτὴν ὁποὺ ἔχει ὅλους τοὺς θησαυροὺς τῶν χαρισμάτων. Νηστεύει καὶ τὴν παρακαλεῖ νὰ λυθῇ τὸ διάφραγμα τῆς κακοφωνίας του. Ἔτσι ἔκαμε. Καὶ κάποια νύκτα, ἐνῶ ἀγρυπνοῦσε καὶ ἔψαλλε δεόμενος, ἐγονάτισεν ὀλίγον ἀπὸ τὴν κούρασιν, καὶ ἔτσι τὸν ἐπῆρεν ἕνας ὕπνος γλυκύς. Ἀνεκάθισεν ὅμως μετ’ ὀλίγον καὶ βλέπει, ἔξυπνος, ὄχι εἰς τὸν ὕπνον, παρ’ ὅτι καὶ εἰς τὸν ὕπνον ἡ πολυμέριμνος ψυχὴ δὲν ἀποκοιμᾶται εὐκόλως, βλέπει νὰ ἔρχεται ἡ Πανάμωμος Μητέρα τοῦ Κυρίου καὶ νὰ τοῦ λέγῃ: «Τί σοῦ συμβαίνει καὶ θλίβεσαι, εὐλογημένον τέκνον, Ρωμανέ;». Καὶ ἐκεῖνος ἀπαντᾷ: «Διὰ τὴν κακοφωνίαν μου αὐτὴν, Δέσποινα Κυρία, διότι ὅλοι μὲ περιγελοῦν». «Καὶ ἂν σοῦ χαρίσω φωνὴν μελωδικήν, τί μοῦ ὑπόσχεσαι; Θὰ γίνῃς μοναχός;» «Ναί, Κυρία μου», ἀπαντᾷ ἐκεῖνος, «ἐφ’ ὅσον αὐτή, ἐξ ἄλλου, εἶναι ἡ ἐπιθυμία μου». Καὶ ἡ Δέσποινα τοῦ ἀποκρίνεται: «Καὶ ἐγὼ γνωρίζω ὅτι εἶσαι ἐλεύθερος ἀπὸ τὰ κοσμικά, ὅμως τὸ χάρισμα ἠμπορεῖ νὰ βλάψῃ ὅσους δὲν προσέχουν. Ἂν θέλῃς νὰ σοῦ δοθῇ τὸ χάρισμα, πρόσεξε νὰ μὴ γίνῃ γνωστὸν τὸ μυστήριον. Διαμοίρασον ὅ,τι ἔχεις εἰς τοὺς πτωχούς, καὶ πήγαινε εἰς τὸ ἀγαπητόν μου ἀνάκτορον, τὴν Μονὴν τοῦ Ἀβάσσου, καὶ νὰ γίνῃς ἐκεῖ μοναχός. Τότε θὰ ἔλθω ἐκεῖ, καὶ θὰ σὲ ἐπισκεφθῶ». Λοιπόν, εὐθὺς ὁποὺ ἐξύπνησεν, ἠσθάνθη τὴν καρδίαν του πλήρη συνέσεως καὶ γλυκύτητος, καὶ ἔσπευσε νὰ ἐκπληρώσῃ ὅ,τι τοῦ εἶχε ζητηθῆ. Ὅταν ὡλοκλήρωσε τὴν διανομὴν τῶν ὑπαρχόντων του, ἀνεχώρησε διὰ τὸ μοναστήριον, φυλάττων πάντοτε καλῶς ὡς μυστικὸν ἀδημοσίευτον τὸ μυστήριον. Ἐκάρη μοναχός, καὶ ἀπέβαλε μετὰ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς του καὶ ὅλες τὶς κοσμικὲς ἐπιθυμίες, γενόμενος ἔτσι καθαρὸν σκεῦος τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἀνέμενεν, ὅμως, ἐν σιωπῇ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ὑποσχέσεως τῆς Παναγίας. Κάποιαν νύκτα, λοιπόν, ἐμφανίζεται πάλιν ἡ Πανάμωμος Παρθένος καὶ τοῦ λέγει: «Χαίροις, τέκνον εὐλογημένον, Ρωμανέ! Ἐφ’ ὅσον μετὰ πάσης προθυμίας ἐξεπλήρωσες ὅλα, ὅσα σοῦ ὑπέδειξα, λάβε τώρα τὸν καρπὸν τῆς ὑπακοῆς σου. Ἄνοιξον τὸ στόμα σου». Καὶ τοῦ ἔδωσε τότε νὰ φάγῃ τὴν σελίδα ἑνὸς βιβλίου, ὄχι ὁλόκληρον κεφάλαιον ὅπως εἰς τὸν Ἰεζεκιήλ, οὔτε ὅπως εἰς τὸν Ἐφραὶμ τὸν Σύρον, ἀλλὰ σελίδα κατάγραφον «ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν». Τὸ σημεῖον τοῦτο ἐδήλωνε διὰ τοῦ ἔσωθεν μὲν τὸν φωτισμὸν τῆς ψυχῆς καὶ τῆς

καρδίας, διὰ δὲ τοῦ ἔξωθεν τὴν καλλιφωνίαν πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ, διὰ τῶν γνωστῶν εἰς ὅλους κοντακίων τοῦ ἀνδρός.

Ὅλα αὐτά, τὰ εἴπομεν, διὰ νὰ δείξωμεν πὼς οὔτε ἡ Μήτηρ τοῦ Κυρίου, οὔτε ὁ Υἱὸς αὐτῆς συνεργάζονται μετὰ τῶν ὑπερηφάνων, ἀλλὰ δίδουν τὴν χάριν εἰς τοὺς ταπεινούς. Δὲν κατηγορῶ, βεβαίως, τὴν τέχνην τῆς μαθήσεως, ὄχι· ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐμπιστευώμεθα εἰς τὸν Θεόν, ὁποὺ εἶπεν: «Χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν». Ἂς ἐπιστρέψωμεν ὅμως εἰς τὴν συνέχειαν τῆς διηγήσεως, ἐκ τῆς ὁποίας μᾶς ἀπεμάκρυνεν ἡ ἀγάπη μας πρὸς τὸν ἅγιον Ρωμανὸν καὶ τὰ περιστατικὰ τοῦ βίου του.

Ἐλέγαμε λοιπὸν περὶ τοῦ ἡγουμένου τῆς Μονῆς Ἀβάσσου, καὶ πῶς ἐμπόδισε τὴν εἴσοδον τῶν καλιφώνων εἰς αυτήν, καὶ πῶς ἀντέδρασαν οἱ μοναχοί. Ἔτσι, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σημεῖον ὁποὺ ἐφόρεσε τὸν φελώνην, καὶ ὡς κακόφωνος ὁποὺ ἦτο ἐστάθη ἐνώπιον τῆς εἰκόνος τῆς ἀχράντου Ἀειπαρθένου. Τότε, λοιπόν, ὁ κανονάρχης ἐξεφώνησεν: «Ἄγγελος πρωτοστάτης!». Καὶ ὁ ἡγούμενος, ὡς ἄνοιξε τὸ στόμα του, δίχως κἂν νὰ ἀκουσθῇ φωνή –ἴσως τὸ ἄνοιξε κατὰ τὸ ψαλμικὸν λόγιον: «Ἄνοιξον τὸ στόμα σου, καὶ πληρώσω αὐτό»– εὐθὺς κρουνοὶ δακρύων ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του, ὡς σταλαγματιὲς βροχῆς ἢ μᾶλλον ὡς ρυάκια, ἔτρεξαν ἐπὶ τῆς ἀαρωνίτιδος ἐκείνης γενειάδος, ὁποὺ ἔφθασαν ἕως τῶν ἐνδυμάτων του καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ ἐδάφους. Ἀλλὰ τὴν ἴδιαν στιγμὴν ἀκούσθησαν καὶ τόσοι καρδιακοὶ ἀναστεναγμοὶ καὶ κτύποι τοῦ στήθους βαθυτάτης συντριβῆς, ὁποὺ τίς ἠμπορεῖ νὰ καταγράψῃ; Ὁλόκληρος ὁ ναὸς ἀντηχοῦσεν ἀπὸ τοὺς θρήνους. Ὁ ἡγούμενος ὅμως οὐδόλως ἐσαλεύθη, ἀλλ’ ἐστήλωσε τὸ σῶμά του ὡς ἄλλος Σαμουήλ, καὶ κατώρθωσε νὰ εἰπῇ τοὺς οἴκους ὅλους. Οἱ μοναχοὶ ἐκεῖνοι, ὁποὺ προηγουμένως κυριευμένοι ἐκ τοῦ φθόνου εἶχαν ἐναντιωθῆ πρὸς τὸν πατέρα τους, βλέποντες τώρα τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ νὰ σκεπάζῃ τὸν ἡγούμενόν τους, κατενύγησαν τόσον, ὥστε, θὰ ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ εἰπῇ ὅτι, ἐβλεπεν ἕνα πλῆθος μοναχῶν βυθισμένων εἰς τὴν χαρμολύπην. Ἔψαλαν λοιπὸν ὅλοι εἰς τοὺς χοροὺς καὶ ἐμεγάλυναν τὴν Μητέρα τοῦ Σωτῆρος, εὐχαριστοῦντες τὸν ἡγούμενον, ὁποὺ ἐγινεν αἰτία νὰ ἀπολαύσουν τόσα ἀγαθά.

Καὶ ἰδοὺ τὸ θαυμαστὸν ἐπιστέγασμα τῆς διηγήσεως. Ὅταν ὁ ἡγούμενος ἔφθασεν εἰς τὸ τέλος τῶν οἴκων καὶ ἄρχισε νὰ ψάλη τό: «Ὦ Πανύμνητε», ποῖος νὰ περιγράψῃ τοὺς ἀναστεναγμοὺς ἐκείνους καὶ τὰ κτυπήματα εἰς τὸ στῆθος! Ὅταν μάλιστα ὡλοκλήρωσε τοὺς οἴκους, τὰ γόνατά του ἔπαθαν ἀγκύλωσιν καὶ δὲν ἐκάμπτοντο, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ σπονδυλική του στήλη –διότι, ἐκ τῆς προσπαθείας τὰ νεῦρα εἶχαν ἀποναρκωθῆ καὶ δὲν τὸν ἄφηναν νὰ σκύψη, νὰ βάλῃ ἐδαφιαίαν μετάνοιαν εἰς τὴν Θεοτόκον. Ἐστάθη λοιπὸν ὀρθός, ἀκίνητος, καί –ὦ τῶν θαυμασίων σου, Δέσποινα Θεοτοκε, τίς δύναται νὰ ἐρευνήσῃ τὰ ἐλέη τῶν ἀπείρων οἰκτιρμῶν σου, οἱ ὁποῖοι κάμπτονται εἰς τοὺς ταπεινοὺς καὶ συντετριμμένους τῇ καρδίᾳ– ἔτσι λοιπὸν ὡς ἐστέκετο, μία ἤρεμος φωνή, ἐξελθοῦσα ἀπὸ τῆς θεοτυπώτου εἰκόνος τῆς Παναχράντου καὶ Θεομήτορος, εἶπεν: «Εἰρήνη εἰς ἐσέ, τὸν ἱερέα μου! Εἰρήνη εἰς ἐσέ, καὶ εἰς τὴν ζωὴν αὐτὴν καὶ εἰς τὴν ἄλλην!».

Ἔκτοτε, ὁ ἱερομόναχος ἐκεῖνος παρητήθη τῆς ἡγουμενίας καὶ δὲν ἐξῆλθε τοῦ μοναστηρίου ἐπὶ τριάκοντα ἓξ ἔτη. Δίχως νὰ ἀσθενήση, ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀνεπαύθη κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν τῆς Πανάγνου Θεοτόκου».

Σχόλια:

(*) Μονὴ Ἀβάσσσου: Πρόκειται διὰ τὴν Μονὴν «τῶν Βάσσου», (ἐκ παραφθορᾶς εἰς «Ἀβάσσου»). Περὶ αὐτῆς ἀναφέρει ὁ Ρ. Ζανὲν (*Ἡ ἐκκλησιαστικὴ γεωγραφία τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας,* τ. Γ΄, σ. 61-62, ἐν Παρισιοις, 1969), τὰ ἑξῆς:

«Ἱερὰ Μονὴ τῶν Βάσσου, πατρικίου καὶ ἐπόπτου τοῦ Πραιτωρίου *(δικαστηρίου)* ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ. Μετέπειτα, οἰκοδομήθη ἐκεῖ Μοναστήριον, κατὰ τὸ α΄ τοὐλάχιστον ἥμισυ τοῦ Θ΄ (9) αἰῶνος, καθὼς ἤδη ὑφίστατο πρὸ τῆς γεννήσεως τῆς αὐτοκράτειρας Θεοφανοῦς, συζύγου τοῦ Λέοντος Σ' τοῦ Σοφοῦ, συμφώνως πρὸς τὴν βιογραφίαν τῆς πριγκιπίσσης αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Νικηφόρου Γρηγορᾶ. Ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς, τῆς ἀφιερωμένης εἰς τὴν Θεοτόκον, οἱ γονεῖς τῆς Θεοφανοῦς ἐπροσευχήθησαν διὰ νὰ τὴν ἀποκτήσουν, καὶ τὴν ἀφιέρωσαν ἐκεῖ. Εἰς τὸν *Βίον* της ἀναφέρεται, ἐπίσης, ὅτι ὑπῆρχεν ἐκεῖ μία ἀνδρῶα Μονή, καὶ ὅτι ἡ εἰκὼν τῆς Παρθένου εὑρίσκετο εἰς τὸ δεξιὸν κλῖτος τῆς ἐκκλησίας.

Γνωρίζομεν ἐλάχιστα γεγονότα σχετικῶς μὲ τὸ ἱερὸν τοῦτο Φροντιστήριον, τὸ ὁποῖον ἐν τούτοις διετηρήθη μέχρι τῆς πτώσεως τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας. Τὴν 10^{ην} Μαΐου τοῦ 1363, ὁ ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος (τῆς μονῆς) «τῶν Βάσσου», Ὑάκινθος, εἶναι ἕνας ἐκ τῶν ἡγουμένων, ὁποὺ πιστοποιοῦν τὴν αὐθεντικότητα κάποιων ἀγορασθέντων ἱερῶν Λειψάνων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Παρόντες ἦσαν, ἐπίσης, ὁ ἐκκλησιάρχης Νεῖλος καὶ οἱ ἱερομόναχοι Μελέτιος καὶ Ἀντώνιος τοῦ ἰδίου μοναστηρίου.

Τὸν Μάϊον τοῦ 1400, ὁ Πατριάρχης Ματθαῖος Α΄ παρεχώρησε τὸ μοναστήριον αὐτὸ εἰς τὸν Ἰωάννην Καλλικρηνίτην, ἀξιωματοῦχον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Βασιλίσσης, μὲ τὴν συγκατάθεσιν αὐτῆς, ἡ ὁποία ἦτο καὶ ἡ κάτοχός του, καὶ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν νὰ προβῇ εἰς τὶς ἐπιδιορθώσεις ἐκεῖνες, ὅπου ἦσαν ἐπείγουσες, καθ’ ὅτι ἦτο ἑτοιμόρροπον. Τὸ Μοναστήριον θὰ ἀνέκτησεν, ἀναμφιβόλως, νέαν πνοὴν ζωῆς, καθὼς ἐδῶ, «ἐν τῇ σεβασμίᾳ Μονῇ τοῦ Βάσσου», οἱ Βυζαντινοὶ ἐσυζήτησαν μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς συνόδου τῆς Βασιλείας, καὶ τοῦ μελλοντικοῦ ρωμαιοκαθολικοῦ ἐπισκόπου Κορώνης Χριστόφορου Γκαρατόνι, ἀπεσταλμένου τοῦ πάπα Εὐγενίου Δ΄ διὰ νὰ χειρισθῇ τὴν ὑπόθεσιν τῆς μελετωμένης συνόδου τοῦ 1437.

Κατὰ τὸν ΙΔ΄ (14) αἰῶνα, ἀναφέρεται ὁ ἱερομόναχος Μακάριος «ἀπὸ τῆς Μονῆς τῶν Βάσσου». Ἴσως πρόκειται περὶ ἐκείνου, τοῦ ὁποίου τὸν *Βίον* ἔγραψεν ὁ Σηλυβρίας Φι-

λόθεος. Ὁ βιογράφος ἀναφέρει ὅτι ἐμπνέεται ἀπὸ τὰ παραδείγματα τῶν μοναχῶν τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Βάσσου, ὅπως τὴν ἀποκαλεῖ: «τὴν τοῦ Βάσσου τοῦ θείου, τῆς πανάχραντου Θεομήτορος».

Ὅμως, ὅλα τὰ μεταγενέστερα ἔγγραφα, (πατριαρχικαὶ πράξεις, ἱστορία τῆς συνόδου τῆς Φλωρεντίας ὑπὸ Συλβέστρου Συροπούλου), τὴν ἀναφέρουν πάντοτε ὡς Μονὴν τοῦ Βάσσου...

Τέλος, ἕνας ἱερομόναχος τῆς «Μονῆς τοῦ Βάσσου», ὁ Γρηγόριος, ἀντέγραψε πάμπολλα χειρόγραφα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἕνα σχόλιον εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν Ματθαῖον καὶ μία ὁμιλία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου (καὶ τὰ δύο κτήματα τῆς Μονῆς τοῦ Χριστοῦ Παντεπόπτου), καὶ ἕνα σχόλιον εἰς τὸν Εὐαγγελιστὴν Μάρκον (κτῆμα τῆς Μονῆς τῆς Παναγίας τῆς Γοργοεπηκόου).

Ἡ θέσις τῆς Μονῆς «τῶν Βάσσου» δὲν ἔχει μέχρι σήμερον ἐντοπισθῆ. Θὰ ἦταν ὅμως δυνατὸν νὰ προταθῇ μία θέσις, συμφώνως πρὸς τὸν ψευδο-Κωδινόν, ὁ ὁποῖος τὴν τοποθετεῖ μεταξὺ τῶν συνοικιῶν «τὰ Καρπιανοῦ» καὶ «Ὀξείας». «Τὰ Καρπιανοῦ» εὑρίσκονται ἐπὶ τοῦ «Χρυσοῦ Κέρατος» εἰς τὰ πέριξ τοῦ Ζιντὰν-Καπί, ἐνῷ ἡ «Ὀξεῖα» ἐπὶ τοῦ ὑψώματος νοτιοδυτικῶς. Πιθανὸν λοιπὸν ἐπὶ τῆς κατωφερείας, τῆς κατερχομένης ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴν πλαγιὰν τοῦ λόφου, πρέπει νὰ ἐντοπισθῇ ἡ συνοικία «τὰ Βάσσου» καὶ τὸ ὁμώνυμον Μοναστήριον τῆς Θεοτόκου».

Μετεφράσθη ὑπό τινος ἱερομονάχου

(Πηγή: Εφημερίς «Ο Εκκλησιολόγος» 09-04-2011)